

Nr 61.

Av herr **Karlsson** i Munkedal, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 86, med förslag till förordning om statlig nöjesskatt.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 86 föreslås införande av statlig nöjesskatt. Ehuru i och för sig inga invändningar kunna göras emot syftet, att så många som möjligt av i landet varande verksamhetsgrenar skola ekonomiskt bidraga till de utgifter det allmänna, på grund av rådande förhållanden ute i världen, måst vidkännas, synes det mig dock, att vid riksdagens prövning av förenämnda proposition även andra synpunkter än de i propositionen framförda borde beaktas.

Det torde inte vara alldeles självklart att nöjen och förströelse bäst och med minsta olägenhet beskattas på sätt, som föreslagits i Kungl. Maj:ts proposition nr 86. Det är sålunda känt och omvittnat att ett mycket stort antal samlingslokaler — Folkets Hus, Godtemplarhus och Bygdegårdar m. fl. — i stor utsträckning äro skuldsatta, vilket tvingar de ägande föreningarna att anordna biografverksamhet och danstillställningar m. m. Likaså har den omfattande verksamhet, som bedrivs av Folkets Parkers Centralstyrelse, krävt betydande kapital i syfte att hålla de i folkparkerne förekommande nöjena på ett högt plan.

Med visshet kan antagas, att en statlig nöjesskatt, som den i propositionen föreslagna, kommer att medföra stora svårigheter för förutnämnda sammanslutningar och företag. Enligt min mening hade det varit önskvärt, att behövliga medel kunnat erhållas på annat sätt än genom införande av statlig nöjesskatt. Lejonparten av den kommunala nöjesskatten härleder sig från biografföreställningar.

Det synes mig som en ytterligare höjning av tullen på kinematografisk film, varav 25,642 kg. med ett deklarerat värde av 1,296,496 kr. under år 1938 infördes till vårt land, skulle kunna företagas. Den nu gällande tulltaxan, som föreskriver en tull av 1,580 kr. pr hundra kg., synes visserligen rätt hög, men med några få undantag lär det vara en låg tullsats jämfört med vad som gäller i många andra länder.

Betecknande är däremot, att i de övriga skandinaviska länderna lär ingen beskattning av s. k. folknöjen förekomma.

Det synes mig dessutom vara möjligt och lämpligt att föreskrifter utfärdas, att sådana filmuthyrningsföretag, som i vårt land betjäna uteslutande eller övervägande utländska intressen, finge en väsentligt högre beskattning. Då emellertid ovan antydda utvägar att erhålla behövliga medel i stället för dem, som beräknas inflyta genom upptagande av statlig nöjesskatt, icke torde kunna beträdas utan föregående utredning, är jag tyvärr

förhindrad att framlägga positivt förslag i angiven riktning. Emellertid torde genom vad ovan anförts rörande andra möjligheter att erhålla medel, utan tillgripande av statlig nöjesskatt, det vara motiverat att beslutet om införande av statlig nöjesskatt icke bör gälla längre tid än under år 1940. Under 1940 års lagtima riksdag torde Kungl. Maj:t i proposition böra framlägga förslag om andra inkomstkällor i stället för statlig nöjesskatt. Rörande de olägenheter, som väntas uppstå med införande av statlig nöjesskatt, torde den befarade publikminskningen vara en av de mera betydande. En svår olägenhet bleve även, om statlig nöjesskatt endast skulle upptagas i kommuner som beslutat införa kommunal nöjesskatt. Detta förhållande komme utan tvivel att missgynna de föreningar, vilka genom olika anordningar hålla sina företag på en hög nivå men äro förlagda i kommuner där nöjesskatt uttages. De enskilda geschäftmakare, som uteslutande intressera sig för dansbanekulten och som med förkärlek hålla till i kommuner, vari nöjesskatt icke upptages, skulle i stället bli indirekt gynnade genom införande av denna skatt. Under för handen varande omständigheter torde därför den statliga nöjesskatten böra upptagas i alla rikets kommuner.

Vidare skall enligt § 2 i förslag till förordning om statlig nöjesskatt dylik skatt upptagas i form av skatt på biljett eller annat bevis, som berättigar till deltagande i nöjestillställning, och utgöra 5 öre för biljett, vars pris är högst 50 öre, och därutöver 5 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre utav biljettpriset. Detta innebär bl. a. att en dansbiljett, som på landsbygden i regel kostar 10 öre, utom den kommunala nöjesskatten av 2 öre skall påläggas en statlig nöjesskatt av 5 öre. Tillsammans blir sålunda skatten på en 10-öres biljett inte mindre än 7 öre, vilket inte synes rimligt. Naturligtvis finnes den utvägen att höja de nuvarande 10-öres biljetterna till 15 öre, på vilket biljettpris en sammanlagd skatt av 10 öre skall utgå. För flertalet synes nog en generell höjning av biljettpriserna vara både enkel och lätt. Problemet är emellertid ganska komplicerat. Utom minskad publikfrekvens, som måste bli en naturlig följd av stegrade priser, vilket för berörda företag bleve svårt nog, föreligger en annan kanske ännu allvarligare risk, nämligen att den nöjeslystna ungdomen och framförallt den del därav, som tarvar tillsyn och uppsikt, överger de offentliga och på ett högt plan stående nöjestillställningarna för att bilda enskilda dansklubbar, som öva sin verksamhet utan såväl beskattning som övrig kontroll.

Vid upptagande av den föreslagna statliga nöjesskatten kan det ifrågasättas om det icke vore bättre att beräkna skatten efter 10 % på varje tillställnings bruttosumma. Denna beräkningsgrund borde bli enklare, även om den måhända gynnar de lägsta och de högre biljettpriserna. Någon större svårighet att erhålla kontroll på bruttosummornas riktighet torde inte föreligga.

Vad slutligen angår möjligheterna att erhålla befrielse från utgörande av statlig nöjesskatt synes det vara motiverat, att det från riksdagens sida förklaras att ekonomisk förening eller aktiebolag, som är ägare av samlingslokal för ortens organisationer eller av folkpark, vari teaterföreställningar eller andra kulturella förströelser anordnas, vid anordningar, som syfta till

anskaffande av medel för gäldande av ränta och amortering å skuld, skola vara likställda med sådana företag, som anordna nöjestillställning uteslutande för välgörande eller allmännyttigt ändamål och som efter vederbörande länsstyrelses prövning bör kunna erhålla befrielse från statlig nöjesskatt.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta,

att statlig nöjesskatt skall upptagas i alla rikets kommuner,

att beslutet om upptagande av statlig nöjesskatt endast skall avse tiden 1 januari 1940 till och med 31 december 1940,

att statlig nöjesskatt skall beräknas efter 10 % å bruttosumman för varje skattepliktig nöjestillställning, samt

att ekonomisk förening eller aktiebolag, som äger samlingslokal, vari fackliga, politiska, ideella och liknande samlingslutningar hålla möten, eller som äger folkparksanläggning, där teaterföreställningar eller andra kulturella förströelser anordnas för allmänheten, skall, på sätt som förordnas angående nöjestillställning uteslutande för välgörande eller allmännyttigt ändamål, kunna, för nöjestillställning avseende anskaffande av medel till gäldande av ränta och amortering av skuld på respektive fastigheter, erhålla befrielse från utgörande av statlig nöjesskatt.

Stockholm den 6 december 1939.

Gustaf Karlsson.

